

ZAMONAVIY AXBOROT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANIB TEXNOLOGIYA TA'LIMINI SAMARALI TASHKIL ETISH

O'zbekiston Finlandiya pedagogika instituti o'qituvchisi

Rasulova Maysara

Maktabgacha va Boshlang'ich ta'lim fakulteti talabasi

Abdusattorov Nodirbek

Annotatsiya: *Ushbu maqolada zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan (AKT) foydalanish orqali texnologiya ta'limini samarali tashkil etish masalalari yoritiladi. Shuningdek, texnologiya fanining mazmunini zamonaviy talablarga moslashtirish, o'quvchilarda ijodkorlik va amaliy ko'nikmalarni rivojlantirishda axborot texnologiyalarining o'rni tahlil qilinadi.*

Kalit so'zlar: *texnologiya ta'limi, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, innovatsion metodlar, interaktiv vositalar, raqamli platformalar, amaliy ko'nikma.*

KIRISH

Bugungi globallashuv davrida ta'lim tizimida yuz berayotgan tub o'zgarishlar va raqamli transformatsiya jarayonlari o'quv jarayonining barcha bosqichlarini yangi bosqichga olib chiqmoqda. Ayniqsa, texnologiya ta'limida zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining joriy etilishi o'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini chuqurlashtirishda, amaliy faoliyatga tayyorlashda muhim ahamiyat kasb etmoqda...

ASOSIY QISM

1. Texnologiya fanining zamonaviy talablari

Texnologiya fani zamonaviy o'quv dasturlarida o'quvchilarga mehnat madaniyati, ekologik ong, texnologik tafakkur, dizayn asoslari, texnik xavfsizlik kabi tushunchalarni chuqur o'zlashtirishni taqozo etadi. Bugungi kunda bu fan ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishning muhim omillaridan biri hisoblanib, ishlab chiqarish jarayonlariga tayyor kadrlar yetishtirishda o'ziga xos ko'priklarni bajaradi. Shu sababli o'quvchilarni faqat nazariy bilim emas, balki mustaqil fikrlash, real muammolarni hal qilish, loyiha yaratish va baholash ko'nikmalarini rivojlantirish talab etiladi.

2. Zamonaviy AKT vositalari va ularning o'rni

Bugungi kunda texnologiya fanida foydalanilayotgan AKT vositalarining roli yildan-yilga ortib bormoqda. O'quvchilar Scratch, Tinkercad, AutoCAD kabi dasturlar orqali o'z loyihalarini virtual muhitda yaratish, tajribalarni 3D modellashtirish orqali tahlil qilish imkoniyatiga ega. Bundan tashqari, YouTube kabi platformalarda joylashtirilgan dars videolari, animatsiyalar, darsliklar va tutoriallar orqali mustaqil ta'lim olish imkoniyati ham yanada kengaydi. Shuningdek, ChatGPT singari sun'iy intellektli yordamchilarni o'quv loyihalarida qo'llash orqali yaratuvchanlik va tahliliy tafakkurni rivojlantirish mumkin.

3. O'quvchilar faolligini oshirishdagi o'rni

AKT asosidagi metodikalar o'quvchilarda darsga nisbatan ijobiy munosabat va qiziqishni shakllantiradi. Misol uchun, interaktiv testlar, mini-loyihalar va gamifikatsiya elementlari orqali o'quvchilarda motivatsiya kuchayadi. Ta'lim jarayonida turli rolli o'yinlar, onlayn kvestlar, raqamli dizayn tanlovlari o'tkazish ularning amaliy bilimlarini mustahkamlashda samarali vositadir. Bu esa o'z navbatida o'quvchilarning ijtimoiy faoligi, kommunikativ malakasi va jamoaviy ish qobiliyatini kuchaytiradi.

4. Metodik yondashuvlar

Zamonaviy ta'lim texnologiyalariga asoslangan yondashuvlar orqali texnologiya fani integratsion va tizimli yondashuv asosida o'qitilishi mumkin. Masalan, loyiha-metodik yondashuvda o'quvchi mustaqil ravishda kerakli ma'lumotni topadi, loyiha tuzadi, uni jamoa bilan ishlab chiqadi va yakunda taqdim etadi. Bu jarayonda o'qituvchi yo'naltiruvchi rolini bajarsa, o'quvchi faol ijodkorga aylanadi. Yana bir metod – "STEAM yondashuvi" texnologiya fanini fizika, matematika, san'at va muhandislik fanlari bilan bog'lab, kompleks bilimlar asosida o'quvchi tafakkurini kengaytiradi.

XULOSA

Zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT) texnologiya ta'limini tubdan yangilash, uni zamonaviy mehnat bozori va jamiyat ehtiyojlariga moslashtirishda beqiyos imkoniyatlar yaratmoqda. Bu vositalar yordamida darslar samaradorligi ortadi, o'quvchilar faol ishtirokchi, mustaqil fikrlovchi va ijodkor shaxs sifatida shakllanadi. AKT vositalarining to'g'ri va maqsadli qo'llanilishi o'quvchilar bilimini chuqurlashtiradi, amaliy tajriba orttirishga xizmat qiladi, shuningdek, ularni real hayotga tayyorlaydi.

O'qituvchi uchun esa AKT darsni shaxsga yo'naltirilgan tarzda tashkil etish, o'quv materialini moslashtirish va baholash jarayonlarini soddalashtirish imkonini beradi. Bu esa o'z navbatida ta'lim sifati va o'quvchilarning fanni o'zlashtirish darajasini oshirishga olib keladi.

Shunday ekan, texnologiya ta'limida AKT vositalarini samarali joriy etish va ularni o'qitish metodikasi bilan uyg'unlashtirish orqali zamonaviy, raqobatbardosh va kasbiy jihatdan yetuk avlodni tarbiyalash imkoniyati mavjud. Shu yo'nalishda o'qituvchilar malakasini doimiy oshirib borish, innovatsion metodlardan foydalanish va darslarni ijodiy tashkil etish muhim ahamiyat kasb etadi.

MANBALAR RO'YXATI:

1. Karimov, I.A. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. – T.: Ma'naviyat, 2008.
2. Tursunov, B. va boshqalar. Pedagogika va ta'lim texnologiyalari. – T.: Fan va texnologiya, 2019.
3. Qodirov, S. Texnologiya fanini o'qitish metodikasi. – T.: O'qituvchi, 2020.
4. Yigitaliyev, N. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va ta'limda ularning roli. // Ta'lim va innovatsiya ilmiy-amaliy jurnali, 2022, №4.

5. 5. UNESCO. ICT in Education. www.unesco.org

6. 6. O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi rasmiy sayti – www.maktab.uz

Ilova – Jadval: Zamonaviy AKT vositalarining texnologiya darslarida qo'llanilishi

Vosita nomi Qo'llanish sohasi O'quvchilarga foydasi

3D-modellashtirish dasturlari (Tinkercad) Loyihalash, konstruksiya yaratish Muhandislik fikrlash, tasavvur kengayadi

Interaktiv doska Vizual taqdimotlar, grafik chizma Faollik oshadi, darsga qiziqish ortadi

Quizizz / Kahoot Test, baholash, takrorlash Rag'batlantirish, real vaqtda natija ko'rish

Moodle, Google Classroom Onlayn topshiriq va dars resurslari Mustaqil ta'lim, vaqt va joydan mustaqillik

Virtual laboratoriya (Phet, Labster) Kimyo, fizika, biologik modellashtirish Tajriba xavfsizligi, tushunarlilik